

Obsah

1

Na počátku bylo magma

9–18

Původ se ztrácí v hlubinách – Sopka, láva, vyvřelina – Proměny hornin – Hornina vytváří skálu – Co bychom měli vědět o horninách? – Zajímavé názvy hornin

2

Příroda – první výtvarnice

19–25

Skrytá krása hornin – Co dokázali pravěcí živočiši – Vyvřelé skulptury – Dílo dotvořené na povrchu – Krajina, to je kámen

3

Kámen se stává ušlechtilým

26–39

Hornina nebo kámen? – Co všechno se dá zpracovat? – Žula, symbol pevnosti – Mramor i vápno – Proč mají sochaři v oblíbenosti pískovec – Někdy stačí přírodní tvar – Tesáno do skal

4

Česká republika – kamenná galerie

40–56

Je z čeho vybírat – Místní suroviny – Česko – pískovcová velmoc – Škola, kterou se chlubíme – Chudé kraje bohaté žulou – Mramory slavné i opomíjené – Křižovníci a růžový mramor – České a moravské břidlice – Horniny málo známé – Praha – spotřebitel i zdroj – Kde domácí materiál nestačí

5

Kámen kráčí dějinami

57–74

Kde hledat počátek? – Kdy se začal kámen lámat? – Vzrušující dotyk – U nás se začíná pozdě – Románský sloh, to je opuka – Gotika a pískovec – Baroko – zlatý věk kameníků – Umělý mramor v baroku – Co přineslo devatenácté století – Nastupuje žula – Travertin, objev dvacátého století – Moderní a postmoderní věk kamene

6

Kámen ze země vyzdvížený

75–86

Není lom jako lom – Tajemné podzemní chodby – Jak vylomit kámen – Co je a co není průmyslová těžba? – Čím se lámalo a láme – Doprava, věc nesnadná

7

Desky, kvádry, kostky

87–100

Kámen opracovaný nahrubo – Z pestré palety kamenických nástrojů – Kopáky a haklíky – Zdivo a obložení – O čem svědčí dlažba měst – Patníky a sloupky

8

Broušení, leštění, zušlechtění

101–106

Sekat, brousit, nebo leštit? – Jak a čím se brousí a leští – Na řadu přicházejí jemnější nástroje – Písmo v kameni

9

Kámen v průmyslu a průmysl v kameni

107–114

Dílna nebo továrna? – David a trpaslíci – Stroje v kamenictví – Co všechno lze vytvořit strojně – Umělý kámen a náhražky kamene

10

Na vrcholu stojí sochař

115–128

Materiál předurčuje dílo – Sádra a kámen – Sochy rovnou tesané – Dřevo či bronz přenesené do kamene – Sochaři a jejich kameníci – Z řemeslníka umělcem – Barevný kámen – Jak se tvoří monument

11

Jak zopakovat sochu

129–133

Proč kopírovat – Něco o kopírovacích technikách – Tečkování – Kopie nebo variace?

12

Stárnoucí kámen

134–143

Nemoci kamene – Patina a povrchové změny – Nevhodně vybraný kámen – Konzervování a restaurování – Kámen dožívá – Nic není věčné

Slovníček

144–146

Seznam literatury

146

Rejstřík

147–148